

Pass-port

Lovasi Bandi hogy örülne!

Nem szokványos, hogy egy kiállítás megnyitón Kispál és a Borz szóljon. Pedig így történt a THEALTER első napján, amikor nem csak az idei fesztivált indította útjára Balog József művészeti vezető, hanem Pacsika Lia varratkiállítása is megnyílt a szentesi Horváth Mihály Gimnázium drámatanára, Perjécsné Dózsa Erzsébet révén.

Pacsika Lia generációs ugrást mutatott be, kultúrközi utazást tett, ugyanis egy olyan zenekar zenéire készítette varratait, amelyet a gyerekei hallgatnak.

Így van ez: a szülők zenei ízlését a gyerekek igazítják a megfelelő irányba.

Kétségtelen, hogy az általam Magyarország legjobb szövegírójának tartott Lovasi András utánozhatatlan és egyedi dalai megtelepszene a szívben, és tény az is, hogy Lia pontosan azokat a Kispál számokat választotta műzsául, amelyek nekem is nagy kedvenceim.

Az őskispál-korszakbeli *Ágy, asztal, TV*, majd a későbbi *Happy Borzday* albumok népszerű dalai mellett az *I like Gemenc*, a *Zár az égbolt*, a nagyon alapmű *0 óra 2 perc*, a *Napos barackos*, a koncerten egy emberként éneklő tömeg hihetetlen erejével felidézett *Zsákmányállat*, az *Eetés*, a *Még egyszer* és a már kiscsillagos korszakban íródott önironikus *Állnak a férfiak*, na meg az elszomorító *A pénz miatt* című dalok ragadták meg leginkább Liát – és lettek belőlük, általuk műalkotások.

Nem véletlen az sem, hogy a kiállítás az *Ezernyi bársonyfűggöny* címet kapta – és talán kijelenthetjük, hogy az meg egyszerűen csoda, hogy Pacsika Lia varrottas képei egy független színházi fesztiválon egy egykori zsinagógában kaptak helyet – ez a kultúra, a történelem, a képzőművészet, a színház, a zene és a dalszöveg-irodalom galaktikus találkozása.

Nem csak stopposoknak.

Nyemcsok Éva Eső

NEM.

Gondoltam volna, hogy a sárkánynak mind a hét feje újra kinő.

NEM.

Hiszem, hogy a mesebeli hős majd újra és újra kardhegyére tűzi a bűzlő koponyákat.

NEM.

Érdekes, hogy a népmesék nem nőnek az éjig.

NEM.

Talákoztam még senkivel, akinek az orrát, ha a saját szarába verik, tapsikolna az örömtől.

NEM.

Lehet szaros orral sokáig húzni.

NEM.

Is a tapsikolás ideje van.

NEM.

Tudom, mi lesz velem.

NEM.

A Szabó család az egyetlen örömem.

NEM.

Inkább azt a családot nézem, amelyikben egy kis körülmetelés akkora vihart kavart, hogy a múltnak jelenvaló sárkányai horkanva ébrednek.

NEM.

Hiszem, hogy a vér szagára, a friss hús illatára egy mélyebb álommal kellene reagálni.

NEM.

Mondják a színészek, ütemesen, sokáig ismétlik, amikor az egyetlen színész nő leteszi állampolgári esküjét.

NEM.

Magyarul beszél a színész nő, bár a szavak magyarok, hogy Isten öt (engem) úgy segíljen.

NEM.

Éneklük a színészek, hogy NEM!

NEM.

Mehet így tovább.

NEM.

Feltétlenül a sárkányok miatt.

NEM.

Feltétlenül a vér és a hús kívánása miatt.

NEM.

Azért, mert a színház úgy dobálja ezt (NEM), mint utcagyerek a macskakövet.

NEM.

Kell szeretni sem.

NEM.

Kell megérteni sem.

NEM.

Tudom, hogy mit kell(ene)?

Viszont!

NEM.

Alszom vissza.

NEM.

NEM.

NEM.

balog

Ajánlat erőszakétel előttre

Aradi Kamaraszínház:
Ronald, a McDonald's bohóc

A darab színészét, Harsányi Attilát – akit a szegedi közsínházból és a THEALTER-ről egyaránt ismerhet a közönség – az előadás előtt faggattuk.

EX: Szerinted megéri bohócnak állni, vállalni a kívülállást, a magányt?

H.A.: A bohócok szentek, s nem mindig magányosak. Inkább csak képesek egyedül is létezni. Ehhez igazi erő kell.

EX: Élnék boldog bohócok?

H.A.: A bohóc játszik, vagy inkább megengedheti magának a játékot. Aki nem játszik, az már életében halott. A bohócok boldogok, mert játszhatnak. Tisztelem őket. A többieket kevésbé...

EX: Innen Szegedről úgy látszik, kialakulófélben van, sőt talán már ki is alakult egy harsányiattilás, személyes nyelv. Szerinted is így van?

H.A.: Nincs ilyen.

EX: Van olyan kérdés, amire szívesen válaszolnál, de még senki sem tette fel neked nyilvánosan?

H.A.: Az, hogy hogy hívták a gyerekkori szomszédunkat.

EX: Nekünk, akik elsősorban nem közsínházba járunk, egy ideje olyan érzésünk van, hogy a fogyasztói társadalommal és globalizmussal való szembefordulás trendivé vált a művészetben. Kicsit már uncsi, sőt, beépült a mainstreambe. Meg tud bennünket lepni Rodrigo Garcia? Számíthatunk megrendülésre?

H.A.: Megrendülésre? Garcia a pofánkba okádik és aztán beleköp egy nagyot. Aztán föláldozza saját hősét. Garcia ajánlata a következő: ha bárki gyilkolásra vagy erőszakra szánna el magát, legyen szíves előtte elgondolkodni a tette következményein. De ha lehet, inkább végezzen önmagával. Igen, lehet, hogy lesz valamiféle megrendülés. Ha mégsem, akkor mégsem.

Kémeri Attila

ARADI KAMARASZÍNHÁZ (ROMÁNIA):
RODRIGO GARCIA: RONALD, A MCDONALD'S BOHÓC.
JÚLIUS 27., PÉNTEK, 23:00 – RÉGI ZSINAGÓGA

RONALD: HARSÁNYI ATTILA
RENDEZŐ: VICTOR SCORADET

Díszvendégünk: a zászlóshajó Pintér Béla és Társulata

A 22. THEALTER-re Pintér Béla és Társulata két előadást is elhozott, a *Tündöklő Középszert* és a *Kaisers TV, Ungarn* című darabot. A népszerű társulat az idei fesztivál díszvendége – ami nem is csoda, hiszen velük nem lehet mellényülni, ők a független színházak „zászlóshajója” – ahogy Pintér Béla fogalmaz. A társulat vezetőjével szerdai előadásuk után beszélgettünk.

EX: A társulatotok az idei THEALTER FESZT díszvendége. Mit jelent pontosan ez a cím?

P.B.: Pontosán nem tudom, csak annyit érzek, hogy ez egy rendkívül megtisztelő státusz. Talán annyit jelent, hogy több darabbal jöhettünk el a fesztiválra. Én nagyon szerettem volna a Gyévuskát is elhozni, de sajnos ez a tervem anyagi okok miatt meghiúsult. Gondolom, jövőre más lesz a díszvendég, minket most letudtak, mint a független színházak zászlóshajóját.

EX: Ha már a független színházak zászlóshajójánál tartunk: egyre sikeresebbek vagytok, ezzel párhuzamosan a hozzátok hasonló társulatok, színházak helyzete egyre elkeserítőbb.

P.B.: Az előző kormány pénzt adott, a mostani kormány témákat ad. Mindkettőre nagy szükség van, bár talán jobb lenne, ha ránk bízna a témát, azt majd mi megkeressük magunknak. Hála istennek nem törtek meg bennünket lélekben – ha lehet így fogalmazni –, szerencsére az anyagi megvonások még nem vezettek oda, hogy a társulatok teljesen ellehetetlenedjenek. Nem lehet tudni, persze, hogy akkor mi lesz, ha életbe lép az új színházi tör-

vény, mennyi pénz jut majd ennek a területnek. Ez még egy nagy kérdés. Reméljük a legjobbakat, pláne azt, hogy sikerül megtartani a közönségünket.

EX: No igen, a közönség. Telve volt a Kisszínház. Milyen érzés ekkora közönség előtt játszani? Egyáltalán, mekkora nézősereg előtt szoktatok?

P.B.: Általában a Szkénében vagyunk, százhatvan ember előtt, de léptünk már fel a Trafóban is. Akárcsak itt, ott is azt hiszem, háromszáz volt, de oda a *Parasztoperát* és a *Gyévuskát* vittük. Játszottunk a kecskeméti nagyszínházban is, ott körülbelül nyolcszázan néztek meg minket. Akkor kicsit aggódtunk a színpad mérete miatt, de a *Kaisers TV, Ungarn* esetében sikerült áthidalni a problémát.

EX: Elégedettek vagytok a közönséggel? Itt nagyon nagy tapsot kaptatok.

P.B.: Igen, nagyon. A Szkénében is ekkora hangulat volt, csak ide nyilván többen értek be, és háromszáz ember hangosabb, mint százhatvan. De mindenhol nagyon jól fogadják, szeretik ezt a darabot.

EX: Negatív kritikákkal hogy álltok?

P.B.: Ez érdekes. Vannak olyan kritikusok, akik ha jót írnak is, belecsempésznek valami negatívumot, de nem ez a jellemző. Nem tudok róla, hogy kaptunk volna kifejezetten rossz kritikát. Ennek persze nagyon lehet örülni.

Vágner Réka

Barátunk, a Dasein* ör

Baráth Ferenc thealteres plakátjai a Kass Galériában

„Nem formatervező. Nem csomagoló. Nem a versenyautók és az uniformisok design-őre, hanem a Dasein őre.”
(TOLNAI OTTÓ)

A THEALTER plakátjainak sora egyedülálló a magyar színháztörténetben. Ha magát a fesztivált nem is, annak vizuális üzenetét, képi felhívását az egész világon ismerik, ismerhetik. Baráth Ferenc Munkácsy-díjas grafikus 18 éve készíti plakátjainkat.

EX: Tolnai minden bizonnyal a lényegnek, a tartalomnak a formával, illetve a csomagolással és a külsővel szembeni elsőbbségére utalt, amikor versenyautók és uniformisok tervezésével ellenpontozta munkásságodat.

B.F.: Könyvkiadókkal, színházakkal dolgozni hálásabb oldala a grafikus munkájának, mint mondjuk multiknak, pénzes megrendelőknek megfelelni. Ők rendszerint beleszólnak a munkába, így a tartalom és a forma aránya általában visszajára fordul.

EX: Teremtmények sora vonul végig – egy-két kivételével – mind a 18 plakátodon.

B.F.: Én is észrevettem magamon ezt... A természet iránti vonzalmat talán az állatokkal

lehet vizualizálni. De nem illusztrálok, hanem hangulatokat próbálok láthatóvá tenni. Csakis az állatokra hagyatkozhatok, amikor az ő segítségükkel kifejezem azt, amit a világról gondolok.

EX: Az emberek értékeli a művészplakátot?

B.F.: Szerencsés a helyzet, mert rengeteg semmitmondó plakát van, és ha ezek közt megjelenik egy pozitív kisugárzású, ügyesen megszózott, megborsozott felület, azt nehéz kikerülni. Fontos az, hogy egy színházi produkcióba minél több műfajt bevonjunk. A színháznak feladata az is, hogy a kosztüm, a díszlet, a dramaturgia és a többi elem mellé próbálja meg betenni a plakátot is. Sok színház ezt elhagyja, amit azzal magyaráz, hogy a széles közönség nem tud mit kezdeni a művészplakáttal, az ilyesféle hirdetés nem vonzza a közönséget. Ez nem így van, mert minden művészeti ágban az a legfontosabb, hogy egy lépéssel előtte járjunk a nagy átlagnak.

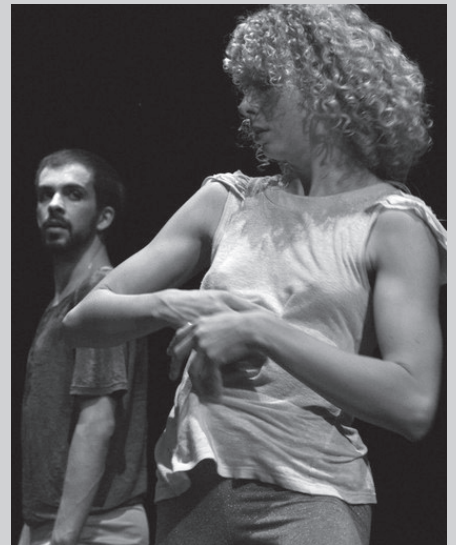
*Dasein = lét, jelenlét (német)

Kémeri Attila

KASS GALÉRIA, SZEGED, VÁR U. 7.
(A KIÁLLÍTÁS SZEPTEMBER 2-IG TEKINTHETŐ MEG)

Mitikus kata reneszánsz dallamon

Hodworks: Basse danse

fotó: Kővágó Nagy Imre

A Basse danse lehet egy ismeretlen udvar etikettje, de talán nem tévedés a távolkeleti harcművészetek formagyakorlatára, a katára asszociálni sem. A cím reneszánsz műfajt jelöl. De az előadás nem e hagyomány értelmezése, hanem tanulás, találkozási kísérlet és mítikus harc. Hosszú munkafolyamat előzte meg azt, hogy a darabban Hód Adrienn társulata, a Hodworks a THEALTER után, augusztusban az Aeorowaves-en is bizonyíthat.

A Basse danse kezdetén négy táncos áll a nekik rendelt fénykörben, hogy megtanulja a szabályokat. Az előadás kezdetben kimért, de az intenzitásnövekedés ellenére végig tudatos, koherens és pontos mozdulatok erőfeszítésének sorozatával igazolja a létezés általános káoszát. A megtanult szabályok öröme pillanatnyi, a vágyott diadal rövid, a testek találkozása – hiába esik rájuk ilyenkor másképpen a fény – nem üdv, hanem mítikus harc és vereség. A reneszánsz dallam, ha kell, jól szelídíti a lendületet, fékezi az erősbödő indulatot.

Hód Adrienn nem tagadja, hosszú felkészülés után alakult a műhelymunka előadássá. Azt mondja, időt akart adni a táncosoknak. Nem volt pénz, se fellépési lehetőség, viszont ők ott voltak. Úgy gondolták, legyenek akkor a próbateremben, nézzék meg, mi sült ki belőle. Az „Aerowaves kiemelt társulata” cím 2012-ben, meghívások, fellépések Berlinben, Amszterdamban, Pozsonyban, Újvidéken, Brüsszelben, Ljubljánában, Párizsban és Varsóban, meg a Lábán Rudolf-díj sült ki, miközben egymásra koncentráltak.

Sarnyai Tibor

HODWORKS (BUDAPEST): BASSE DANSE – TÁNCREND. SZIGORÚ RENDJE A ZENÉNEK ÉS A MOZGÁSNAK.
JÚLIUS 28., SZOMBAT, 18:00 – KISSZÍNHÁZ

THEALTER BLOG!

<http://www.thealter.hu>

THEALTER RÁDIÓ

A THEALTER ideje alatt készült rádiós beszélgetések, interjúk meghallgathatók a Rádió Mi weboldalon.

www.radiomi.hu

El lehet innen menni?

Transzparens Csoport: Jövőképtelen

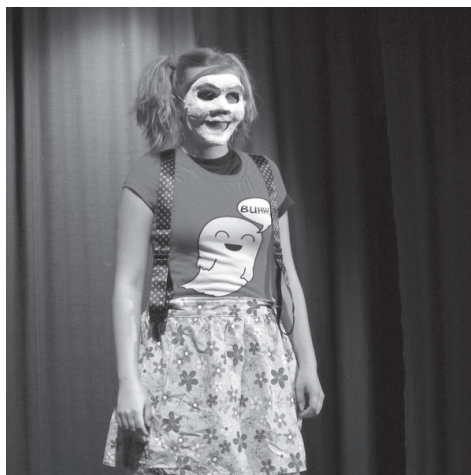
Első előadásuk nagyot szólt, épp, mint a szentesi HMG Műhely Első Magyar Garantáltan Pártsemleges Politikusképző Artistaiskola Vizsgacirkusza 2008-ban a THEALTER-en. Akkor nagyon konkrét helyzetre született gimnazistáktól keserű(!), a bevett kamaszkritikán túlmutatóan lesújtó válasz a honi közéletre. Ma már konkrét helyzet nélkül is úgy tűnik számunkra, hogy gyomorforgató valamennyi öltönyös.

Somogyi Tamás nem látta 2008-ban a szentesiek darabját, de emlékszik a Keserű Imre körül kialakult hisztériára, még a tanár urat támogató gyűlésen is részt vett. A rendező pedagógus annak örül elsősorban, hogy sok színmunkával kapcsolatos észrevétel is született a *Jövőképtelen* című előadással kapcsolatban. A nézők a nyelvről, a megoldásokról, a dramaturgiáról is akarnak velük beszélni, nem csupán a közéletéről. Egyébként sok aktuálpolitikától függetlenül érvényes gondolat is helyet kapott a darabban. A kirekesztés, vagy az éppen aktuális hatalom basáskodása valószínűleg generációkon átívelő gond.

A pedagógus munkája persze fontos akkor is, ha közvetlenül nem avatkozik bele a fiatalok mondanivalójába. Az ő felelőssége, hogy milyen formában adják elő gondolataikat. Fontos, hogy minden rendben legyen a színészmesterség szempontjából. Segíteni kell azt is, hogy a diákok tájékozódni tudjanak. A próba egyik nagy hozadéka, hogy olvasott, a lehetőségeiket az átlag diáknál sokkal jobban ismerő fiatalok érettségiztek idén a Vörösmarty Gimnáziumban. Arról pedig aligha tehetnek, hogy közéletünk finoman szólva is okádék.

Sarnyai Tibor

TRANSPARENS CSOPORT (VMG, BUDAPEST): JÖVŐKÉPTELEN - TRANSPARENS REVÜSZÍNHÁZ 60 PERCBEN JÚLIUS 29., VASÁRNAP, 17:00 – KISSZÍNHÁZ

fotó: Formanek Csaba

A NAP,

amelyiken Ivo megérkezik, nem olyan nap, mint a többi.

Megy, mendegél az ember Ivóval, mert kávét szeretne.

És azt az érdekes nevű francia sütit, aminek a helyesírását most nem nézem meg a gugliban. Ezeket szeretné Ivo, mert majdnem reggel van.

Elviszem hát a Bartók téri Lángosos emberhez.

Egy emberi lény sebzettségének mértékéről nem lehetnek fogalmaink.

A sajátunkkal(hoz) méricskélünk.

Addig, amíg az a lény ki nem bújjik a bőréből, mit sem tudunk.

Vagy bele nem bújjik a miénkbe.

Este már jót bújócskázott az Ivo nevű emberünk.

Látta tehát az Ivo, hogy a lángos olajban sült.

Hát, mondta is a Lángosos ember, hogy a lángos olajban sül.

Ahogy Ivo – az enverejtékében sülő ember – nem lángos, úgy a lángos sem Ivo.

Nem is találkoztak.

A lángost én ettem meg a zsinaudvaron.

Én nem menekülhettem.

Nem hordtam vásárra a bőrömet, a csontomat, a húsomat, csak ültem és ettem.

Néha megszólalt a telefon.

Vagy gyakran.

Bent pedig Ivo próbált.

Azért sem néztem a próbát, mert én Ivót úgy szeretem, ahogy.

Ahogy van.

Amikor játszik.

Embert nem láttam még úgy játszani.

Van annak az ő játékának egy színházon túli, animális, nem emberi – nem embertelen – része.

Ami a részvétellel élőkön túlmutat.

Show.

Úgy is hívja Ivo.

A test revüje, a test toporzékolása Isten előtt.

Aztán ez a test rájön, hogy Isten nem veti föl reá a pillantását.

Zavarában elnézeget, elmegy az Isten az Ivo nevű ember mellett.

Akinek a bőréből elhagyatottság sugárzik, az Istentől való mentesség sugara.

Ivo egy röntgen, ami nem lángossal működik. Egy őrző lény költözik belé, aki szabadulni akar.

De Ivo bezárta, eteti, nevelgeti, féken tartja, kiengedi, a lény a láncait veszténé, ám ez nem lehetséges.

Ivo a lánc.

Titán, tályog, tumor.

Bassza az állat a dobozt, a parókát, a szobrot.

Igen, Istenet bassza.

Nem kétséges.

A csípő ütemezi a létezést.

A többi színház.

Valójában nem is érdekes.

kisbé

Elmebicikli

Úgy rémlett, hogy lezártam. Pedig végig nyitva volt. Nagy biztonságban tudtam. Ellenben veszélyben volt. Mégis ott maradt, teljesen bántatlanul.

Nem toltam el senki ezt a szabad biciklit. Nagyon sokan jöttek mások is biciklin. Kényelmes, jól is halad. A színház bicikli az elme számára. Közös emlékeztünk és képzelőerőnk lelakatatlan kérpárja.

Én persze rátettem a lakatot a Zsina előtt. Csak éppen nyitva maradt. Uszke másfél-két óráig. Épp, mint egy darab ideje. Addig, amíg az elmém biciklizett.

Biztonságban tudtam elmém és a biciklim. Pedig végig nyitott volt. De nem toltam el senki. Maradtunk bántatlanul.

Sarnyai

Megáll, elindul

Duda Éva Társulat: Stop 'n' Go

A THEALTER keddjén a Duda Éva Társulat a Régi Zsinagógában lépett fel. A formáció a 2009/2010-es évadban alakult, kortárstáncosokból. A Stop 'n' Go című hűen tükrözi a koreográfia dinamikáját, az éles váltásokat és hirtelen leállásokat. A taps után a darab egyik alkotójával, Csuzi Mártonnal beszélgettem.

EX: Mióta vagy a társulat tagja, illetve hogyan találtatok egymásra Duda Évával?

Cs.M.: Két éve lettem a csapat tagja. Éva talált rám, amikor itt Szegeden a Szabadtéri Játékokon a Carmenben táncoltam. Felhívt, hogy van-e munkám, mert szívesen látna a társulatban. Igent mondtam.

EX: Az előadást nézve nem tudtam eldönteni, hogy az mennyire megkoreografált, mennyi mindent beszéltetek meg előre, mennyit tanultatok be a mozdulataitokból. Sokat improvizáltok?

Cs.M.: Változó a helyzet. Nálunk nagyjából fele-fele arányban mozog a pontos koreográfia és a hirtelen ötlet, de igyekszünk azért nem teljesen spontánok lenni.

EX: Fáradtnak látszol. Ez az előadásmód fárasztónak tűnt neked, a nézőnek is. Sokat kell készülnötök egy-egy előadásra ahhoz, hogy bírjátok a tempót?

Cs.M.: Naponta van edzés, körülbelül hat órát szoktunk egyszerre gyakorolni, annál többet nem nagyon.

EX: Milyen gyakran adjátok elő a Stop 'n' Go-t?

Cs.M.: Kétszer, háromszor játszottuk ebben a félévben, de mivel ennek a darabnak egy novemberi Stopposok című előadás az alapja, mondhatjuk, hogy elég sokszor táncoljuk.

Vágner Réka

Dogville a Szivárvány kitérőnél

A hátam mögött zörög majd a villamos az amúgy is zajos szegedi sugárúton, ahol várakozom. Én is villamossal fogok odamenni, a Szivárvány kitérőnél szállok majd le. Az utóbbi időben naponta suhantam el a túloldali bicikliúton, nem sejtettem, hogy színházzá válik az öreg ház. Két napra. Egy hétre, ha a próbafolyamatot is beleszámítom.

Egy rozoga öregúr zötyög majd el mellettem, több lakásba is fölcseppet a 101 éves ház kapucsengőjén, mire az egyikből visszaszólnak:

– Igen?

– Megtenné, hogy kinyitja nekem a kaput?

Itt laktam évtizedekig, sok éve nem jártam itt, szeretnék szétnézni egy kicsit... Talán ez az utolsó alkalom...

– Mi?! Ha el akar adni valamit, köszönöm, hagyjon, nem veszünk semmit!

„Azt tudom, hogy nagyon jóban voltak a szomszédok egymással. Akkor még nem volt ilyen, hogy kapucsengő, meg zárjuk az ajtókat: nyitva voltak.”

Végre majd valaki megérti, mit akar, beengedi, s vele bennünket is.

Követjük majd a reszketeg régi lakót, aki csodálkozni fog, jé, itt egy ablakot befalztak, itt meg egy szőnyegporoló volt, a házirend a régi...

Megtelik majd velünk a földszinti körfolyosó, a gang, s az öreg becsapja az orrunk előtt az ajtót. Mintha bezártak volna bennünket. Az öreg ház kizárja a város zaját, bennünket meg bezár a múltba.

Egy faragott fabábu életre kel, aztán egy viharos családi perpatvarba csöppenünk, a pasi a földszintről magyarázkodik, a temperamentumos asszonyka a másodikról sorolja a sérelmeit, aztán az udvarra hullnak egy kártyanaptár-gyűjtemény darabjai.

Az udvart egy dogville módon megrajzolt lakótér foglalja el, kukkolhatjuk kedvünkre a bérház falai mögött játszódó banális történeteket.

„Akkor másképp volt, mert a folyosón volt a WC, meg másképp voltak felosztva a lakások, meg hát nem volt bent fürdőszoba, azt is később csinálták meg.”

Aztán egy zajos, némelyek számára drámai lakógyűlés résztvevőivé válunk. Az egyik lakó – őt is, mint Eszterházy kalauzát, „megnyugtatta a díjszabás” –, fejből idéz majd a házirendből.

Fotó: Tóth Ridovics Máté

Később a hátsó kertbe is kimegyünk, ahol a tangóharmonika az egyik mai lakó nagypapájának verseit fogja kísélni.

„Pestről jöttek le különben, végül is apu itt nőtt föl, azután megvették a másik házat, hátul a fűskamra, ahol ha átmegegyek, akkor apunak a házában lyukadok ki.”

Kémeri Attila

UTCASZÍNHÁZI ALKOTÓKÖZÖSSÉG:
SZELLEMJÁRÁS – AVAGY „KIHALTAK-BEKÖLTÖZÖDTEK”
JÚLIUS 28., SZOMBAT, 19:30 – 101 ÉVES HÁZ
(PETŐFI S. SGT. 52.)

Vándorlás a határok mentén

Horváth Mihály Gimnázium: Határvadász

A szentesi Horváth Mihály Gimnázium idén *Határvadász* címmel tartott premiért a THEALTER-en. A már végzett drámaisok 2006 óta minden évben készítenek előadást a fesztiválunkon. Utcazínházi produkcióikat mindig más-más drámatanárral rendezik, a fiatalok között viszont vannak olyanok is, akik már évek óta visszaszájárnak hozzájuk. Szurmik Zoltán rendezővel az idei bemutatójukról beszélgettünk.

EX.: Évek óta játszatok a THEALTER-en, mindig új darabot készítenek, új hangulatokat, új témákat hoztok. Honnan merítetek?

Sz.Z.: A címeiket, témákat a fesztivál adja, ahogyan most is. Megkaptuk a „határvadász” szót, és elkezdtünk ötletelni. Igazi drámaishoz méltóan, több oldalról végigjárva a témát.

EX.: Hogyan dolgoztok? Mi a munkamódszereitek?

Sz.Z.: Először mindig beszélgetünk az adott témáról. Megvitatjuk, kinek mi jut eszébe, ha azt a szót hallja, hogy „határ” vagy „vadászat”. Ilyenkor elkezdődik az agyalás, előkerülnek a beszélgetések során a határokkal kapcsolatos ötletek, észrevételek. Például, hogy hogyan lehet azokat kialakítani, fészegetni, milyen velejárói, következményei vannak annak, ha valaki átlépi őket. Aztán ezeket a határokat körüljártuk úgy, hogy először önmagunkat vizsgáltuk ebből a szempontból. Utána párkapcsolati határokat kerestünk: hogyan viszonyul ezekhez két barát, nekik milyen határaik lehetnek, majd tágítottuk a kört csoportokra, nagyobb közösségekre.

EX.: Az ötletelés után hogyan tovább?

Sz.Z.: A következő lépésben megpróbáljuk elképzelni a dolgokat fizikailag is – úgy értem, elkezdődik a próbafolyamat, amely nyilván kezdetleges még. Elkezdjük összerakni a történet vázát.

EX.: Az idei történetnél mi lett ez a váz?

Sz.Z.: A szakadás. Adva van egy kis közösség, akik megérkeznek egy új helyre, ismerkednek vele, majd egy nőügyből kifolyólag két részre szakadnak. Aztán valami apróság miatt háromfelé bomlanak, majd egyre több picit csoport válik ki belőlük, végül egyénekké szakadnak ki a társaságokból. Ezzel jól lehet érzékeltetni bizonyos tragikus életutakat. A végén persze megérkezik az áldott feloldás: az egyén egyedül van ugyan a világban, de képes összekapcsolódni emberekkel, akikkel végül közösséget alkothat.

EX.: Mennyi teret hagytok az improvizációnak?

Sz.Z.: Három napunk van arra, hogy itt színpadra állítsunk valamit, ami azt is jelenti, hogy sok improvizatív rész van a darabban. De vannak fix pontok is, például a dalok vagy néhány versrészlet. Idén is reggeltől éjszakáig folytattuk a próbákat. Úgy, mint a mesében, három nap, három éjjel vándoroltunk, de azt hiszem, elértük a kincses barlangot.

Vágner Réka

HORVÁTH MIHÁLY GIMNÁZIUM: HATÁRVADÁSZ
JÚLIUS 28., SZOMBAT 17:00 – SZÉCHENYI TÉR

A türelem szabadságáról és a szabadság türelméről

Lengyel Katalin – Somló Dávid
– Vass Imre: *Szabadságra fel!*

A előadás szerdai ősbemutatója után szakmabeliek véleményét kértük.

ZSALAKOVICS ANIKÓ
koreográfus-rendező mondja

Az látszik, hogy ez a dolog nem lett kész. És fele ennyi időbe kellett volna sűríteni. A hosszú várakozás miatt voltak, akik már úgy mentek be, hogy utálták az egészet. Tetszetek viszont a bevezető képek, amiket kintről láttunk, átjött a hangulat, ám amint felmentünk a házra, ez elillant. A közös ellazulás, az interaktív kísérletek nem hoztak össze bennünket, a viccesnek szánt dolgok nem voltak viccesek. Az idő előrehaladtával azok is kezdtek elmaradozni, akik kezdetben mozgathatóak voltak. Sajnos pont az nem történt meg abban az egyébként jó térben, amit akartak, akartunk: hogy a közönség egy megismételhetetlen közös élmény által közösséggé váljon.

BALOG JÓZSEF
művészeti vezető mondja

Egy fesztiválon az ember nem csak a saját előadását csinálja, hanem egy folyamat, egy mozaik része. De egy ilyen fesztivál ugyanakkor a tapasztalatok földje is, nem pusztán művészeti objektumok mutogatása. Azoknak üzenem, akik kimentek az úszóházról, hogy ha unalmas az, amit belül látnak, akkor tessék megfordulni, nekidőlni a korlátnak, nézni az éjszakai Tiszát, és gondolkodni mondjuk azon, hogy mi az élet... Persze, azért a fiataloknak meg kell tanulni, hogy nem elég játszani – komfortot kell teremteni.

Mint szakmabeli, kötelezően adtam türelmemet és megfontoltságomat a dologhoz. Voltak, akik nem így tettek, de az meg az ő szabadságuk. A néző, aki kifizette a jegyét és fél éjszakáját szánta a dologra, az lehet türelmetlen. Ám az a szakmabeli, aki türelmetlenül távozik anélkül, hogy megvárná, mivé lesz az ügy, az nem a szakmáját gyakorolja, hanem az érzelmeit és indulatait hagyja felülkerekedni.

Kérdezte és továbbadja: Kémeri Attila

Dráma az, amit eljátszanak

Add ide a drámád!: a JAK kortárs drámasorozat

Többek között a társművészetek felé való nyitás szándéka és a JAK drámai profiljának megerősítése hívta életre 2010 őszén az *Add ide a drámád!* pályázatot, és a JAK-füzetek sorozatban megjelent első kortársdráma-antológiát.

A közvélekedés még mindig a leggyengébb műnemnek érzi a magyar irodalomban a drámát a lírával és a prózával szemben. Ez persze legítimációs kérdés is – mondja Deres Kornélia, a sorozat egyik szerkesztője. A költő, az író pusztán az irodalom felől, a kiadott kötetekkel mérve is lehet sikeres, de a kötetként kiadott dráma önmagában még alig látható, ahhoz az kell, hogy játszószínház is.

A JAK, a Merlin Színház és a Színház- és Filmművészeti Egyetem által szervezett pályázat, felolvasó-színházi sorozat és a szakmai műhelybeszélgetések közelíteni akarták egymáshoz a színház, a drámaíró és a közönség eltérő érdeklődését. A JAK mint írószervezet arra koncentrált, mit tehet a kortárs drámáért és a kortárs drámaírókért. Kiderült: elengedhetetlen tudni, mi fontos a játszóhelynek, mit tartanak fontosnak a színészek, és mi érdeklő elsősorban a szerzőket.

Az első hat dráma megjelenése után ez a program idén ősszel folytatódik: ezúttal négy dráma mérettetik meg a felolvasó-színházban. Tematikusan már most is gazdag a kínálat, az antik gyökerektől egészen a popkultúráig tart az íve. Ezt – a hagyományok sokféleségét – egyébként a JAK ambicionálta is. A szépirodalmi érték mellett – mondja Deres Kornélia, az ítések egyike – a darab konkrét eljátszhatóságának ígényére is odafigyelt a zsűri.

Sarnyai Tibor

Börtönsztendap

Open Stage: Székelylend

Zengett a nevetéstől csütörtök délután a szegedi Csillag Börtön színházterme. A MASZK Egyesület hatodik alkalommal ajándékozta meg színházi előadással a fogva tartottakat a THEALTER fesztivál programjában. Dr. Kiszél Pál börtönparancsnok az előadás előtt elmondta: **alapelve, hogy a fogva tartottnak fizikai és szellemi táplálékra egyaránt szükségük van, ezért rendezik meg minden nyáron a Dankó Pista Fesztivált. Azért ebben az időszakban, mert ilyenkor nincs iskola, szünetel a tanítás, és a munkahelyeken is szabadságoltatják a fogva tartottakat.**

A Csillag Börtön színházterme ezúttal is zsúfolásig megtelt, és mintegy húsz civil is lehetőséget kapott arra, hogy a szokatlan helyszínen nézze meg a csákszeredai duó előadását.

Lung László Zsolt (aki 2010-ben már fellépett ugyanitt az Aradi Kamaraszínház *Gyerekeségek* című darabjával) és Kozma Attila kétszemélyes stand-up comedyt varázsoltak a színpadra, megsépkelve rap- és mulatószíneivel. Erősen indítottak: a „Letörték a tükrünköt, de megbosszuljuk” című rapszámmal robbantották a hangulatot, majd vicceket meséltek – természetesen a székely fajtából. Először egy nagyon rossz viccet hallhatott a közönség, de csakis azért, hogy meglegyen az előadás íve.

Ezután nem sokkal előkerült a csodagépezet, a gondolatolvasó bezgeráló világhírű ta-

lálmány, amelyet ha valakire ráirányítanak, leolvassa a gondolatát és sms textben továbbítja a szerkezetre.

A két komedista rögtön ki is próbálta a masinát: második alkalommal e sorok írójára – és fényképezőgépeire – irányította a bezgerálót, és a gép ezt az üzenetet dobta ki: „Akárhogy fókuszáltam, ezt a két kövéret nem tudtam befogni.”

Megtudhattuk azt is, milyen az, ha GPS kerül a traktorba: a bájos női hang kedvesen irányítja az indulási helytől a célállomáshoz a traktorost és segédjét, de mindeközben kiderül, hogy van valami a traktoros felesége meg Tibi között, pontosabban éppen az a baj, hogy nincs közöttük semmi, de Tibi azt állítja, hogy megbeszélték: ő majd megcsinálja, a barátja pedig felneveli. Mármint a gyereket.

Felcsendült egy Mizu?-ra hajazó nóta is, a *Lájkolom hogy lájkolod* című világláger-gyanús szerzemény, majd megtudhattuk, hogyan lehet elmenni betegnyugdíjba – mindehhez dr. Borítékovszky szolgált hasznos tanácsokkal.

A több mint egyórás, fergeteges előadást a fogva tartottak ajándékkal köszönték meg: a két színészről karikatúra készült, amelyeket az alkotó adott át Lung László Zsoltnak és Kozma Attilának.

Nyemcsok Éva Eső

Akár egy lórúgás

Ágens Társulat – nőInTime

Az előadás helyszíne a Vármúzeum.

Az ember gondolatai elindulnak a megszkott ösvényen: vár, múzeum, kordon mögötti kincsek, kőfalak, esetleg katakombák, szűk folyosók. A jegyek ellenőrzése után azonban a kedves nézőt hasba vágja a sokk: géssák, projektor, papírmásé baba a sarokban, és minden csupa-csupa fehér. Színpad, nézőtér nincs, mindenki ott foglal helyet, ahol tud. Az érdekes – és egyben legzavaróbb – dolog pedig az, hogy sehonnan sem lehet látni minden szereplőt, helyszínt egyszerre. Később kiderül, a terem különböző pontjain kifeszített vetítőkészlet tesz majd lehetővé, hogy az összes térben egyszerre ott legyünk.

„Másfél óra tömény lórúgás.” – hallok a darab végén az egyik nézőtársamtól. Talán ez a megfogalmazás a legpontosabb. A nőInTime-ban három nő hatalmi harcát követhetjük figyelemmel, akik között a vezérszerepek cserélődnek.

Az előadás egy gésának jelentkező fiatal nő állásinterjújával kezdődik. A lány hétköznapi viselete, megbotránkoztató viselkedése, műveletlensége éles kontrasztban áll a megpályázott pozícióval. Felölti ő is a kimonót, ám hol behódol a vörös hajú maikónak – mindezt nem kevés erotikával fűszerezve –, hol pedig hangos diszkózenével forgatja fel a gésák kínosan precíz életét. Hamar tisztázódnak a kezdeti szerepek: a vörös az úr, a papírmásé a szolgáló, az új lány pedig a friss, for-

málható, elcsábítható hús. Aztán szép lassan felborul a rend: a szolgáló nem szolgál többé, elutasítja a meghunyászkodást, civilben elhagyja a házat. A friss hús dacol, végül leveti a kimonót és kísétál. A vezető megszűnik vezetőnek lenni – egyedül marad. Fények le, mindenki érzi, hogy vége van, haza lehet menni. Taps nincs.

Az előadás után a nőInTime két gésájával, Bakos Évával és Madák Zsuzsannával beszélgettem, akik elmondták, Rainer Werner Fassbinder *Petra von Kant keserű könnyei* című munkája ihlette Ágens darabját. Eredetileg egy galériás lakásba tervezték, de játszották már pincében, nappaliban és szabadtéren is. Az előadást körülbelül egyéves tervezés és öt-hetes próbafolyamat előzte meg, de Zsuzsanna mosolyogva jegyzi meg, hogy akkor is folyamatosan próbáltak, amikor nem próbáltak. Amikor a karaktereikről kérdeztem őket, diplomatikusan csak annyit válaszoltak, hogy minden színész a saját módszereit szerinti igyekszik nem túlzottan belehelyezkedni a szerepébe, de elkerülhetetlenek saját életükből átvett motívumok. Így ez egyfajta önismereti tréning is számukra.

Soha sincs taps a darab végén. Azt mondják: nem, ez nem az a játék, ahol a végén meg kell hajolni. És tényleg.

Vágner Réka

A közönség határolta kísérletezés

Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Akadémiai Műhelye – Matei Vişniec: *Kenyérrrel a zsebben*

A marosvásárhelyi Akadémiai Műhely többek között azért jött létre, hogy a művészpédagógusok ne csak kőszínházban, precíz határidőktől behatárolva, de szabadabban is alkothassanak. Ebben a közegben van lehetőség kísérletezni, darabot érlelni, az előadásokat követni és folyamatosan formálni. A hallgatók pedig bekapcsolódhatnak akár közvetve, akár közvetlenül is a munkába – akad, aki szerepet kap, de az is fejlődik, aki csak megnézi a tanárok nyitott próbáit.

A Műhely számára ez a második THEALTER, s mint Patkó Éva rendező fogalmaz, ide visszavágjuk az ember. Meghatározó volt számára az első, bemutatkozó élmény. Egészen varázsos és különleges az itteni hangulat – mondja. Idén Matei Vişniec abszurd darabjával érkeztek, amelyet a rendező fordított magyarra. Mint mondja, azt tapasztalta, hogy az abszurdot mára kicsit leirták, ez pedig előítéletekhez vezet. Akad kritikus, aki lelkendezik, de előfordul a másik véglet is: van, aki kudarcént írja le a darabot. Ezért is örült, hogy már előre elkelt valamennyi jegy a szegedi előadásra.

Ez a mű valóban kísérlet, de nem csak az abszurd szöveg miatt, hanem színészmesterség szempontjából is. Az a tény, hogy nincs premierkényszer a Műhelyben, még több erőfeszítést vár el az alkotóktól. De épp ez a jó ebben, hiszen így tartja frissen őket. Az időbeli kötöttségek nélküli próbafolyamat és az előadások sora érleli a darabot – erre jó példaként említi a 2011-es THEALTER-re hozott drámát.

Az ideai előadásban nincs díszlet, nincs kellék, csak két színész van, akiket a nézők körbeülnek. A közönség mint határoló díszlet. Így nélkülük ez a darab nem jöhet létre, a színészek és a nézőnek egymásra kell hangolódni, ettől lesz minden előadás más.

Patkó Éva kiemeli, hogy a gyerekek a legfogékonyabbak erre a díszlet és kellékek nélküli párbeszédre, noha a szó felnőtt értelmében nem értik még a darabot. Az Akadémiai Műhely nyújtotta környezet arra is lehetőséget ad, hogy a rendező kövesse az előadás sorsát. Ezért meri állítani, hogy általában a fiatalok között pörgősebb lesz, idősebbek előtt pedig megkomolyodik a darab. Ha mindkét generáció eljön, akkor válik tempója mellett figyelősebbé is ez az elsősorban az érzékekre hatni akaró előadás.

Sarnyai Tibor

Találkozás leltár

Egy fesztiválon rengeteg ember találkozik egymással, de ennyiféle formával és tartalommal ritkán.

Én találok ezen a fesztiválon Urbánék két előadásával, amelyekben hatásos víziók találkoztak egy jól megfogott, fontos kérdéseket feszegető témában. Az alakítások, az intimitás, a szimbólumok ereje és az őserő miatt nekem a keddi felé billen a mérleg nyelve.

Találok a nőInTime-ban – sajnos – unalommal és a vége felé egyértelművé vált egyszerű, időtálló történettel.

Találok a Pitbullban egy izgalmas találkozással, egy vidám és friss 45 perccel, majd azal, ahogy a színészek és a nézők is unni kezdik az eseményeket. És ki kicsoda? Mit miért csinál?

Másnap találok a Stop'n'Goban ügyes ötletekkel, dinamikával és játékossgal, ami jól esett azon az esős délutánon.

Találok Pintéréknél egy szenzációs alapötlettel, a várt fekete humorral és egy tündöklő meglepetéssel, majd másnap a Kaisersben egy intelligens, szórakoztató politikai paródiával és a vele találkozó mély családi drámával.

Találok egy hol szórakoztató, hol kissé kibogozhatatlan, hol látványos szentesi utcaszínházzal.

És Találok Ivo Dimcsevel – „a barátommal, aki sorozatgyilkos is lehetne” –, talán a legtehetségesebb, legnagyobb művészszel, akit valaha láttam, a hajszállal a zseni és

az örült között, akiről azt érzem, bármire képes a világon.

Találok Peróék előadásában egy különleges, semmihez sem hasonlítható vizuális és vokális élménnyel, egy egyedi világgal, ahol bármi megtörténhet.

Találok Réti Annával, akit szerintem mindenki megszeretett az előadás végére, a testfantázia szó megteremtőjével, és azzal a gyönyörteli pillanattal, amikor a közönség egyszerre átváltozik csodálkozó gyerekké a „fejevés”-nél.

Találok egy különleges produkcióval a Via Negativa előadásában, amely újszerű és érdekes színházi élménnyel gazdagított, ám sajnos rám nem tett különösebb hatást.

Találok a saját szerencsétlenségemmel, amikor lekéstem a várt kaposvári előadást, mert nem tudom, hol van az Audmax.

De már várom a találkozást a vasárnapi Jövőképtelennel, hogy harmadszor látva is elbűvöljön a játékos és a rendezők éleslátása, humora, a fantasztikus maszkok és egy nagyon nehéz társadalmi téma hiteles megközelítése.

És emellett találok elbűvölő plakátokkal, textíliákkal, barátságos, szabad közeggel és hatalmas bulikkal.

Négy nap alatt.

Remélem, találkozunk még Független Színház! Remélem, találkozunk még THEALTER!

juci

Pintér Béla és Társulata:
Tündöklő Középszer

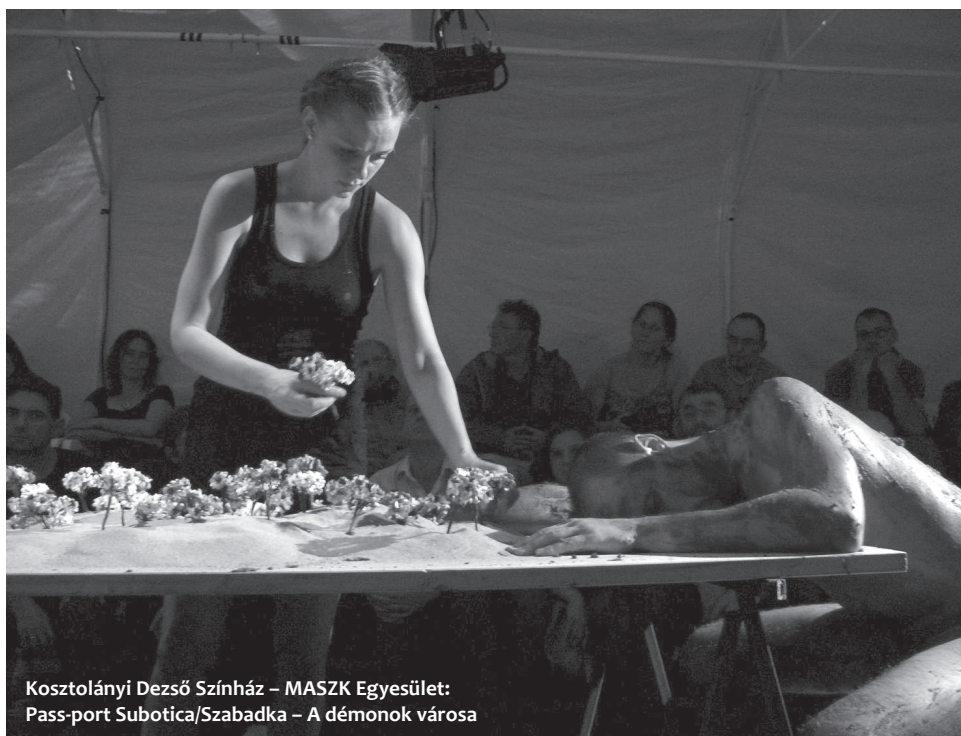
Ivo Dimcsev: I-On

Via Negativa: Szégyen

Andaxínház: Beavatkozások

Kosztolányi Dezső Színház – MASZK Egyesület:
Pass-port Subotica/Szabadka – A démonok városa

THEALTER FESZT 22

Jó időben térkorrekció

Kedden épp Urbán András darabjára várva verődik össze csoport a Zsina udvarán. Közéjük érkezik az első pillanatban még méltóság-teljes pár (Góbi Rita és Vass Imre), s általuk a megszokott, sárga köves út színpaddá változik. Ajándék előadás ez azoknak, akik a bejutásra várnak, másoknak, akik éppen miattuk érkeztek, élmény. Térkorrekció. Zsalakovics Anikó ugyanis ebben az évben erre a szóra fűzte fel a THEALTER-en látható előadásokat.

A koreográfus-rendező a 2008-as körvonalkorrekció előadásokra hivatkozik, amikor a

társulat idei fellépéseiről kérdezem. Akkor is, ma is több rövid, egyenként 10 perces szabad tánccal érkeztek a fesztiválra. Ezekben a mozgás nyelvét felhasználva, a táncos és a közönség reakciójára is támaszkodva alakítja ki a köves út színpadán a létezés pillanatnyi kereteit, esélyeit. A cél, hogy kimozdítsuk a teret a vélt biztos pontokból, megmutassuk, hogy milyen lehetne még – mondja Zsalakovics Anikó. Helyrehozni, másmilyené tenni, eltáncolni, hogy e térben levés egyszerre méltóság-teljes, sértett, megalázott, patetikus, szép és elviselhető.

Andaxínház: Beavatkozások

Nem interaktív színház ez, de a néző is befolysolja. Egyrészt eldönti, hogy továbbra is sorban áll, mintha mi sem történné, vagy megfordul, mozdul a táncossal együtt. E mozdulatokra a táncos is reagál, a teret így végül mindketten korrigálják.

Kedden fellépés előtt a tér is kis híján korrigálta a művészt – félő volt ugyanis, hogy a városba érkező viharos eső elmossa a Régi Zsinagóga kertjébe helyezett előadást. A táncosok azonban erre is, akár a nézői térkorrekcióra, megfelelően reagáltak.

Sarnyai Tibor

A hang születése

Réti Anna: Vis-a-vis

Tükörrel az arcán várja biztos bázisában, a túlméretezett fotelben a közönséget Réti Anna. Mint aki nem akar szembenézni, mint aki legszívesebben elrejtene az arcát, a szemét. De azért végig, egyre intenzívebben jelen van. Akkor is, amikor megpróbálja – mindenféle harsogó intelmeknek engedve – felzabálni a tányérra feltálat fejét késsel, villával, majd megkísérli eljárni az arctalanok örök tangóját. Végig egyedül, szemtől szemben a nézőtérrel, szemtől szemben önmagával, szemtől szemben ezzel a helyzettel.

– A hang nekem idegen terület – magyarázza Réti Anna. – Létrejötté számomra valódi felszabadulás, mindig megpróbálok engedni, hogy jöjjön. De e hang születése nem magától értetődő. Helyzetről helyzetre mozduló evolúciója van. Nagyon kitartó próbálkozásorozat után képződik meg.

A táncos először a korlátait próbálgató gyermek, a világot tapogató állat, majd a kispotolt atléta háttal a közönségnek a fénypázmában (ehhez a részhez Réti Anna Fehér Ferenc segítségét kérte), végül önmagát fel-faló, alkalmazkodni igyekvő kisember. Ezek a pillanatok, helyzetek, az ezekbe beleadott rettenetes erőfeszítés együtt a hang eredete, ez így együtt mind az, ami a végső kiáltást előhozza.

Vonnegut hősnének sírfelirata ez: „valaki, valahol, valamettől valameddig megpróbálta”. Az előadás mottója is lehetne akár ez. A táncos megpróbált látni, ujjaiával érezni, lábra állni, mozogni, végül a maga erejéből hangot adni mindannak, ami körülveszi őt.

Sarnyai Tibor

Bitef Teatar & Grad Teatar: Isteni színjáték

A 39. Infant 2012 zsűrije - Milan Belegišanin író, rendező (elnök), Milica Konstantinović drámaíró, dramaturg és Miloš Sofrenović koreográfus, rendező a BITEF Dance Company Isteni színjáték című darabjáról, melynek a legsikeresebb kísérlet díját egyhangúlag ítelték oda:

„Edward Clug a BITEF nyolc táncosával megalkotta a költészet és a tánc tökéletes ötvözetét, igazolva ezzel koreográfiját és a tánc szuverenitását. A nyugat-európai irodalmi hagyományok egyik legjelentősebb darabjának, Dante Isteni színjátékának bemutatásához a koreográfus a táncot a maga nagyszerűségében használta fel úgy, hogy táncosai mind egyediek és egyéniek, ugyanakkor együtt mégis képesek koherenset alkotni. A 75 perces táncmű úgy mutatja be Dante trilógiájának (mennország, purgatórium, pokol) aktualitását, hogy közben megtartja az arisztotelészi hármas egység - az idő, a hely- és a cselekmény egységének - elvét. A darabban méltóság-teljes egyensúly valósul meg a rendezés, a koreográfia és a jelmez- valamint díszlettervezés, a fény- és hangtechnika tekintetében, a háttérben az ihletett táncosok és a kiforrott koreográfus kézjegyével, mindezt megtámogatva egy éber rendező szemével.”

A bölcsészkar helytelen szelleme

k2 Színház: azt a csöndet nem tudjuk eljátszani

Még Schmitt doktornál is gyorsabban és érdemtelenebbül szereztem diplomát egy óra alatt mindössze a színházjegyért cserébe. A Schlingloff Botond Színisuli államilag elismert oklevele azt tanúsítja, hogy elvégeztem e hatvan perc alatt a színművész szakot. Ehhez per se hozzátartozott, hogy szellemtelen korunk felsőoktatásának összes kínos jelenetét, elviselhetetlenül ostoba karakterét és tudományon kívüli megaláztatását végigrohogtem.

A hely szelleme valóban megérintette a két szerzőt, Benkó Bencét és Fábián Pétert. Az előadás után elmondták, sokat gondolkodtak arról, hogy Paál István emlékét hogyan idézzék fel. Arra jutottak, leginkább akkor tessék ezt, ha felemlik a szavuk a rettenet ellen, amelyben élünk, és elmondják, ahogyan a legendás szegedi rendező, ami éppen fáj, ami most elviselhetetlen. Négy nap próba után csütörtökön beengedték a közönséget, hogy megtudják, értik-e a bajukat. Úgy tűnt a sűrűn felhangzó nevetésből és tapsból, hogy pontosan értik.

A karikatúra, a móka, a kifigurázás kacagtató perceit szinte tökéletes dramaturgiával tö-

rik meg azok a szinte dokumentarista betétek, amikor a kaposvári hallgatók, Sodró Eliza, Pallagi Melitta, Horváth Szabolcs és Rózsa Krisztián kendőzetlenül őszintén szólalnak meg. Szavaik nagyon komoly felkiáltójelek a tréfás mondanivaló után. Persze már a komédiás részekben sem nagyon kertelnek: „Csinaljunk egy előadást arról, hogy ez az egész szar.”

A rendező-szövegíró páros a bemutatás után sem vonja vissza a darab tartalmát. Sőt, azt mondják, lehetne még lesújtóbb, még őszintébb ez a helyzetjelentés, csak a közönség reakcióján és a társulat bátorságán múlott aktuális ereje. Ahogy utóbbiról a darabban is elhangzik: „a szabadsággal azért spórolni kell”.

Bátorságból, fricskából ennek ellenére nincs hiány, színész, rendező, pedagógus, politikus egyaránt megkapja, amit a szar munkája alapján megérdemel. A hely Paál István-i hagyományból táplálkozó kritikus szelleme az előadással bőven kilépett az Auditórium Maximumból, túljutott az egyetem kapuján, de akár még Szeged határain is.

Sarnyai Tibor

A THEALTER FESZT TÁMOGATÓI:

Nemzeti Kulturális Alap Kiemelt Kulturális Programok Szakmai Kollégiuma • Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata • Független Előadó-művészeti Szövetség • Szegedi Szabadtéri Játékok és Fesztivál Szervező Nonprofit Kft., • SÍN Kulturális Központ • Nemzeti Kulturális Alap Táncművészeti Szakmai Kollégium • Open Society Institute • Emberi Erőforrások Minisztériuma • Szegedi Nemzeti Színház • SZTE Bölcsészettudományi Kar • Szegedi Ifjúsági Ház Nonprofit Kft. • Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. • Xeronext Kft.

Nemzeti
Kulturális
Alap

SÍN KULTURÁLIS KÖZPONT

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A THEALTER FESZT PARTNEREI:

Füge produkció • Móra Ferenc Múzeum • Rongy kocsmá • Anna Fürdő • Szegedi Szabadság Úszóház Vizi-, Tömegsport és Szabadidő Egyesület • Rádió Taxi • Boci Tejivó

www.fugeprodukcio.hu

Móra Ferenc
Múzeum Szeged

Szegedi
Sport és Fürdők

Médiatámogatók:

Factory Creative Studio • delmagyar.hu • Revizor

delmagyar.hu

A THEALTER fesztivál

a Magyar Fesztiválszövetség tagja.

EX-STASIS • A THEALTER LAPJA

Szerkesztő: Fazekas Gábor • Fotó: rebe
Munkatársak: Jászay Tamás, Kémeri Attila,
Martinkovics Máté, Nyemcsok Éva Eső,
Sarnyai Tibor, Vágner Réka
Kiadja a MASZK Egyesület
Felelős kiadó: Balog József

HAZÁM, HA
ennyi fész (következőkben: független színházak) foglalkozik veled, akkor nagy sz
(továbbiakban: szar) ban lehetsz.
Tanulhattál volna AE (továbbiakban: Ady Endre) től.

Dedikáció

„A Minden-titkok: titkok maradnak –
S minden-titok, és: így van rendjén,
De jó néha titkot ostromolni,
Nagy magunk-ámtásba keveredvén.

Milyen titkot ostromlok én most tán?
Avagy nincs a titkoknak titka? –:
Valaki a szívemen átsétált
S ezt a zokszót akarta, hívta, hívta.”

1917. november